

سوالات پیشنهادی درس هفتم تاریخ دهم

- ۱- تا قبل از رمزگشایی خط میخی و کاوش های باستان شناسی مورخان ایرانی بر چه اساسی تاریخ ایران عهد باستان را می نوشتند؟ تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای نامه های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می نوشتند.
- ۲- مورخان ایرانی بر پایه ترجمه ی خدای نامه ها و داستان های شاهنامه، تاریخ عصر باستان را به چند دوره تقسیم کرده اند؟ به چهار دوره ی پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان.
- ۳- امروزه از کدام سلسله ها به عنوان دوران افسانه ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می شوند؟ پیشدادیان و کیانیان.
- ۴- تاریخ بسیاری از اقوام و جوامع کهن از جمله تاریخ ایران با چه چیزی آغاز شده می گردد؟ با افسانه و اسطوره آغاز می گردد.
- ۵- واژه هایی مانند افسانه، قصه، داستان و اسطوره به چه معنا می باشند؟ گرچه هر کدام معنای خاص و ریشه لغوی مخصوص خود را دارند، اما تقریباً همگی به معنا و مفهوم داستان یا سرگذشت خیالی و غیر واقعی به کار می روند.
- ۶- نظریه ی اسطوره شناسان، مورخان و محققانی که معتقدند محتوای افسانه ها بر اساس واقعیت شکل گرفته اند، چیست؟ آنان بر این عقیده هستند که افسانه ها بر اساس واقعیت های تاریخی ساخته شده اند، اما با گذشت زمان تغییر کرده و به شکل افسانه و اسطوره درآمده اند.
- ۷- ایرانیان تا دو یست سال پیش چه درکی از تاریخ دوره باستان خود داشتند؟ تنها از تاریخ ساسانیان اطلاع و شناخت نسبتاً در خور توجهی داشتند و سلسله و شاهان اشکانی را تا حدودی می شناختند، اما چندان شناختی از سلسله های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند. پادشاهان بزرگی چون کورش و داریوش هخامنشی را به درستی نمی شناختند؛ از این رو، پارسه یا پرسپولیس، پایتخت هخامنشیان را به جمشید، پادشاه افسان های ایران، نسبت می دادند و این مکان تاریخی را تخت جمشید می نامیدند. آنان همچنین پاسارگاد، پایتخت کورش را به حضرت سلیمان پیامبر منسوب می نمودند و آرامگاه بنیان گذار سلسله هخامنشی را قبر مادر حضرت سلیمان می شمردند.
- ۸- چه عاملی در دو قرن گذشته موجب توجه و گرایش باستان شناسان و مورخان ایرانی و غیر ایرانی به تاریخ ایران باستان شد؟ آگاهی های تاریخی تازه ای که در نتیجه خوانده شدن خط های باستانی و کاوش های باستان شناسی به دست آمد، نقش به سزایی در توجه و گرایش این گروه از محققان به تاریخ آن دوره شد.
- ۹- از کدام دوره تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن دو چندان شد، چرا؟ از دوره صفویه. زیرا در آن زمان، نویسندگان و محققان اروپایی به واسطه نوشته های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل توجهی درباره سلسله ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند.
- ۱۰- از کدام دوره و چرا اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان شناس و ... به کشور ما آمدند؟ از دوره قاجاریه با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا.
- ۱۱- در زمان محمدشاه قاجار چه کسی موفق به خواندن خط میخی و ترجمه سنگ نوشته داریوش هخامنشی در بیستون شد؟ یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون.
- ۱۲- کدام دولت اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد؟ دولت فرانسه.
- ۱۳- اولین محوطه ی باستانی ایران که توسط باستان شناسان فرانسه حفاری و کاوش شد را نام ببرید؟ محوطه باستانی شوش.

۱۴- از سال ۱۳۰۶ش. چه تحولی در کاوش های باستانی در ایران صورت گرفت؟ کاوش های باستان شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان شناسان برجسته ای از کشورهای مختلف مانند ارنست هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت نمودند و دامنه کاوش های باستان شناسی وسیع تر شد و به تدریج نسلی از باستان شناسان زبده ایرانی پرورش یافتند و شروع به کار کردند.

۱۵- سه مورد از نتایج و دستاوردهای کاوش ها و تحقیقات جدید را درباره تاریخ ایران در عصر باستان را بنویسید؟ در نتیجه این کاوش ها: ۱- سلسله های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد. ۲- همچنین نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفت های را بنیان نهاده بودند. ۳- یکی دیگر از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند.

۱۶- منابع دست اول یا اصلی تاریخ ایران باستان به چند دسته تقسیم می شوند؟ به دو دسته منابع غیر نوشتاری و منابع نوشتاری.

۱۷- منابع غیر نوشتاری ایران باستان شامل چه می باشد؟ این دسته از منابع، شامل تمامی آثار مادی و دست ساخته هایی می شود که از ایرانیان باستان بر جای مانده است. ابزارها، ظروف، اشیاء و بقایای بناهای مختلف مانند کاخ ها، آتشکده ها، پل ها، آب بندها، کاروانسراها و ... که از روزگار ایران باستان باقی مانده است.

۱۸- منابع غیر نوشتاری ایران باستان حاوی چه اطلاعاتی می باشند؟ این منابع، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایران باستان هستند و ابعاد مختلف دانش، فنون، مهارت ها و خلقت های ایرانیان را در این عصر آشکار می نمایند.

۱۹- منظور از منابع نوشتاری ایران باستان چیست؟ منظور از منابع نوشتاری، تمامی نوشته هایی است که درباره رویدادهای تاریخی ایران در عهد باستان نگارش یافته اند و یا اینکه می توان از آنها اطلاعات و شواهد تاریخی به دست آورد.

۲۰- پنج مورد از منابع غیرنوشتاری تاریخ ایران در دوران پیش از اسلام را نام ببرید؟ برجسته ترین منابع نوشتاری این دوره عبارت اند از سنگ نوشته ها، گل نوشته ها، سالنامه ها و کتاب های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی.

۲۱- منابع نوشتاری تاریخ ایران در عصر باستان به چند گروه تقسیم می شوند؟ به دو گروه نوشته های ایرانی و نوشته های غیرایرانی

۲۲- عمده منابع نوشتاری غیرایرانی تاریخ ایران در عصر باستان را چه نوشته هایی تشکیل می دهند؟ کتاب های مورخان یونانی و رومی تشکیل می دهند که در صدر آنها، کتاب تاریخ هرودت قرار دارد. در تورات، کتاب دینی یهودیان نیز مطالبی درباره هخامنشیان و به خصوص کورش بزرگ وجود دارد.

۲۳- دلایل ضعف تاریخ نگاری در ایران باستان چه بود؟ شاید این بود که سنت شفاهی، بسیار مقبول تر و پسندیده تر از سنت کتابت بوده است. علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن ها و حتی هزاره ها، لزوم ثبت و نگارش آنها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

۲۴- مهم ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان چه بودند؟ سنگ نوشته ها و لوح های گلی .

۲۵- موضوع سنگ نوشته بیستون چیست؟ به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

۲۶- لوح های گلی پیدا شده در تخت جمشید چه اطلاعاتی را ارائه می دهند؟ این لوح ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می دهند.

۲۷- محتوی سنگ نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم چیست؟ شرح جنگ های این پادشاه با رومیان را بازگو می نماید.

۲۸- مهم ترین نوشته های تاریخی دوره ساسانی چه می باشند و موضوع آن ها چیست؟ خدای نامه ها هستند که موضوع آن ها تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند.

۲۹- در قرون نخستین هجری مورخان مسلمان ایران مانند طبری، دینوری و ... چگونه اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند؟ با استفاده از ترجمه ای که از خدای نامه ها به عربی شده بود، اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند.

۳۰- منابع دست دوم (فرعی) یا تحقیقات دوره ی ایران باستان، شامل چه می باشد؟ عمدتاً شامل انواع مختلفی از کتاب ها، مقاله ها، پایان نامه های تحصیلی و طرح های پژوهشی می شود که در دوپست سال اخیر توسط محققان، اعم از مورخان و باستان شناسان و زبان شناسان ایرانی و غیر ایرانی نوشته شده است.

با تشکر - زنگنه سرگروه تاریخ ایزده

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir